

Za našo deco.

Danijel Defoe:

Robinson Crusoe.

I.

Kako sem zapustil svoj dom.

Rodil sem se leta 1632 v mestu Jorku na Angleskem. Moj oče je hotel, da bi postal sodnik, ali mene je gnala želja po potovanju v daljne, neznane kraje. Niti očetovi nasveti, niti materine prošnje niso mogle v meni udušiti te želje.

Moj oče je bil resnoben in pameten mož. Nekega jutra me je poklical v svojo sobo in mi je začel govoriti o moji nameri. »Kaj ti je treba v svet?« mi je rekel. »Tako delajo zelo revni ljudje, kateri si morajo iskati sreče v tujini, ali bogataši, ki potujejo radi uživanja in zadovoljstva.

Naša hiša pripada srednjemu stanu, nismo sicer zelo bogati, pa, hvala Bogu, nismo niti povsem revni. Mislim, da baš taki ljudje žive najbolje, ker imajo, kolikor jim je treba za mirno in pošteno življenje. Nihče jim ne zavida, nihče jih ne sovraži in tako so lahko z vsakim človekom v spravi in prijateljstvu. Slabo delaš, če misliš, da nisi srečen v očetovi hiši. Pomisli, kaj hočeš napraviti! Opusti te neumnosti, dokler je še čas! Če me ne slušaš, bodi uverjen, da boš to še zelo obžaloval, ali tedaj bo prepozno!

Te besede mojega dobrega očeta so me zelo užalostile. Solze so mi stopile na oči in sklenil sem, da opustim vse svoje namere. Ali, človek je slabo bitje! Čez nekaj tednov je bilo vse to kakor izbrisano iz mojega spomina in zopet sem začel misliti samo na svoja potovanja.

Vedel sem, da me oče ne bi pustil nikamor, zato sem sklenil oditi skrivoma. Nekega dne sem zapustil očetovo hišo ter sem se podal v mesto Hil, kjer sem se ukrcał na neko ladjo, ki je potovala proti Londonu. Bilo je dne 1. septembra leta 1651, najbolj nesrečen dan mojega življenja. Komaj je bila ladja na odprtem morju, je začel divjati močan vihar in morje se je začelo vznemirjati. Zame je bilo to prvo potovanje po morju. Od silnega guranja me je popadla morska bolezen, kar me je zelo prestrašilo. Tedaj sem se spomnil modrih nasvetov svojega očeta in materinih solz in kesal sem se v srcu, da nisem bil slušal. Ko pa je čez dva dni veter ponehal in je bilo morje zopet mirno — sem zopet pozabil na vse.

Sestega dne našega potovanja smo dospeli v lukso Jarmut, kjer so ladjo zasidrati. Tedaj so se dvignili protivni vetrovi, ki so narasli kmalu do strašne burje, kar je navdalo nas vse z velikim strahom. Valovi, visoki kakor hribi, so udarjali v ladjo. Poveljnik ladje, čeprav je bil hraber človek in spreten pomorščak, je zamrmrl, ko je šel mimo mene: »Izgubljeni smo! Izgubljeni smo!« Nič nam ni koristilo, da smo bili v luki in da smo imeli sidro v vodi, niti najmanj nismo bili bolj sigurni, kakor da bi bili na odprtem morju.

Da nam ladja ne bi utonila, smo posekali sprednji jambor. Ali sedaj se je začel srednji jambor toliko nagibati, da smo morali tudi njega podreti. Nismo mogli dalje ostati na ladji. Voda je že bila napolnila spodnje prostore in je trebalo le še malo časa, da ladja popolnoma izgine v brezdnju. Hitro smo spustili na morje veliki čoln, v katerem smo po velikem trudu in nevarnosti naposled dospeli do obale.

(Dalje sledi.)

Koliko tehta muha?

Ljudje vemo, da tehta odrasli indijski slon do 124 stotov, tiger do 5 stotov, največja roparica na naši zemlji, medved iz Alaske, približno 7 do 8 stotov. Vprašanje, koliko tehta muha ali kanarček, se ždi ljudem manj zanimivo. Vendar so se že našli ljudje, ki so izračunali tudi to težo. Kanarček tehta povprečno 25 g, z medom obložena čebela 1 in 1/4 gr, navadna muha pa največ 1/4 grama. Piseska znamka tehta povprečno 1 dvajsetinko grama.

Spomenik golobom.

V Berlinu so postavili spomenik golobom — pismonošem, ki so poginili v svetovni vojni. Spomenik, ki je lepo kamenito delo, predstavlja dva vojaka, ki sta v službi razpošiljanja golobov-pismonoš. Eden vojakov je takega goloba ravno izpuštil, drugi pa veže drugemu golobu važno vojaško sporočilo, ki je seveda pisano v taki pisavi, da če nasprotnik vjame goloba — pismonošo, ne bo vedel, kaj pomeni. Za ozadje tega spomenika je velika skala, vrh katere počivata ravno prispele druga dva goloba.

Kje imajo največje sode?

Malokomu je znano, da imajo v mestu Heidelberg v Nemčiji sod, ki drži 12.700 galon. Še večji sod imajo v Mikulovu na Moravskem, kajti sod drži celih 30.500 galon. Ta sod je bil narejen med 30letno vojno leta 1843 in ga je izdelal sodar Viktor Specht. V 17. stoletju je bil ta sod celih 50 let poln vina. — Na Čehoslovaškem, blizu mesta Jaštěda na gori Javorniku, imajo sod, v katerega se spravi nad 225.000 galon tekočin. V ta sod gre lahko do 300 ljudi in služi že od l. 1899 za krčmo. Kupljen je bil imenovane ga leta na dunajski razstavi.

Medvedek.

(Povest v slikah.)

61. Smrt orjaka Jožeta.

Orjak se je pogrezal vedno globoje v gosto blato. Nikakor ni mogel, da bi se izvlekel na suho. »Na pomoč! Na pomoč!« je vpil v smrtnem strahu. Na obupne klice prihitel Miškov oče ter reče: »Dovolj zla si mi prizadjal.« Dvigne puško k licu in puška poči: pumf! . . . Nikdo ne zna, da je zadel orjaka, le to je istina, da ni slišal nikdo več o njem.

62. Povratek.

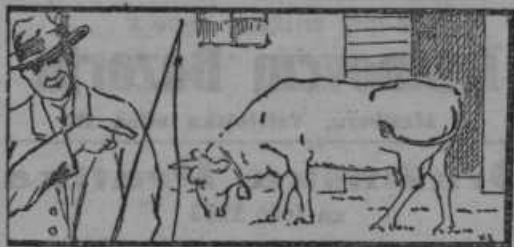
»Sedaj pa le domov«, priganja Miškov oče. Naenkrat se zberejo krog njega: opica Kiki, Zlodek in Bela, da spremijo Miška. Evo še koza Modra, kako hiti v spremstvu z bratoma Hitrim in Brzim. Z njimi je tudi jazbec. Vsi so nepopisno veseli. Sedaj jih pa pustimo, da se veselijo in voščimo jim: srečen pot!

(Konec.)

ALI NAJ TUDI KMET OGLAŠUJE?

Moderni čas zahteva nove načine, kako se prodaja in kupuje. Eden najboljših novih načinov prodaje in nakupa so gotovo časopisni oglasi. Oglas v časopisu, ki je razširjen med narodom v več desetstisoč izvodih, kakor je naš „Slovenski gospodar“, čita najmanj trikrat toliko ljudi, kakor je naročnikov, torej „Slovenski gospodar“ gotovo 50.000 do 70.000 ljudi vsak teden. Toliko ljudi izve tudi za prodajo in nakup, ki je v oglasu.

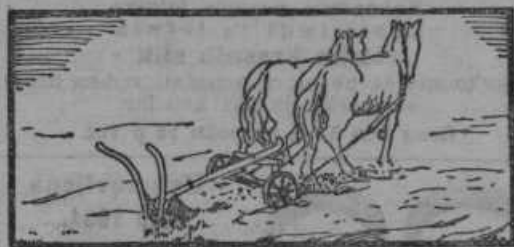
Naj sledi nekaj primerov, kako in kaj naj kmet oglašuje!

Prodajam lepo plemensko kravo. Jakob Hren, Dramlje.

Vsaka beseda stane Din 1'20.

Ta oglas ima 7 besed in stane samo Din 8'50, v možnosti pa je, da privabi več kupcev, kakor kak sejem. Na enak način seveda tudi lahko napišeš: **Kupim.** Ali, če imaš prodati kaj drugega, napišeš pač tisto, kar želiš prodati.

Iščem hlapca, ki zna vsa poljska dela. Jože Klavkar, Zihpolje.

Vsaka beseda stane Din 1'20.

Ta oglas ima 10 besed in stane Din 12'—. Kje ti bo kdo šel okrog iskat za Din 12'— hlapca? Kakor gospodar išče hlapca, tako tudi hlapec ali dekla iščeta novega gospodarja. Ako nočeš povedati svojega naslova, napišeš: **Ponudbo na upravo** in doplačaš Din 5'—, ker ima uprava sedaj posebej delo.

Dam v zameno vino za drva. Tone Mrzel, Ljutomer.

Vsaka beseda stane Din 1'20.

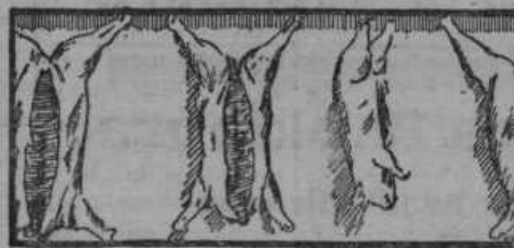
Oglas ima 9 besed in stane samo Din 10'80. Dandanes se zopet razvija zamenjava, dam blago za blago. Treba pa si je poiskati tistega, ki bo s teboj zamenjal. Med 50.000 ljudi, ki bodo čitali tvoj oglas, boš gotovo našel vsaj enega! Več jih najbrže ne potrebuješ!

Kupim posestvo ob glavni cesti v celjskem okraju. Peter Skala v Puščavi.

Vsaka beseda stane Din 1'20.

Oglas ima 10 besed, stane Din 12'—. Koliko ponudb bo dobil! Ne bo mu treba hoditi od kraja do kraja. Izvedel bo vse v pismih, katere mu bodo ljudje pisali. Enako lahko napravi tudi, kdor posestvo prodaja. Bogve, kdo med tolikimi čitatelji išče ravno tako posestvo v nakup, ki ga hočeš ti prodati, pa ne vsta drug za drugega. „Slovenski gospodar“ vaju bo seznanil potem oglasa.

Goveje meso po Din 6'— kg prodajam na domu soboto in nedeljo 5. novembra 1932. Janez Pamefen, Kokarje.

Vsaka beseda stane Din 1'20.

17 besed stane Din 20'40. Pa bo zato lahko razprodal celo govedo, ki ga mesar ni hotel pravilno plačati.

Navedli smo le nekaj vzgledov, kaj in kako naj tudi kmet oglašuje. Je seveda še polno drugih vzgledov in načinov. Treba je še vedeti, kako se oglas naroči. Mali oglasi se morajo plačati vnaprej, zato je najbolje, ako z naročilom pošlješ tudi toliko znamk v pismu, kolikor oglas stane. Ako imaš pa položnico „Slovenskega gospodarja“, pa po njej pošlješ, vendar moraš v tem slučaju na srednjem delu položnice napisati: **Za oglas.** Besedilo mora biti v upravi lista do pondeljka zvečer, da izide tisti teden. Vse dopise za oglase je pošiljati na

UPRAVO „SLOVENSKEGA GOSPODARJA“, MARIBOR, KOROSKA CESTA 5.